RAPORTUL STAGIULUI DE FORMARE

Programul de formare "Proiectul, cale spre dezvoltare" s-a desfaşurat in perioada 27-29 noiembrie 2008 în localitatea Cârţa, judeţul Sibiu, la pensiunea "Moara de Piatra".

Au participat 23 de cursanti, cadre didactice din 20 de unitaţi şcolare în care functionează Centre de documentare şi informare respectiv din 3 unităţi in care urmează să se inaugureze CDI în scurt timp. Din cei 23 de participanţi, cadre didactice, 11 sunt responsabili de CDI si 2 viitori responsabili CDI.

Organizatorul acestui stagiu de formare a fost Asociatia de prietenie Ille et Vilaine -Sibiu.

Toţi cei invitati au participat cu excepţia doamnei Morari Raluca care a delegat pentru participare pe d-na Oana Bica, cadru didactic la Şcoala cu clasele I-VIII Biertan. (Incepând din data de 28 noiembrie 2008, ora 9.)

Cursul s-a desfăşurat in conformitate cu agenda propusa, pe parcursul a 16 ore şi a vizat următoarele competenţe:

1. Cunoaşterea elementelor care definesc şi descriu un proiect.
2. Transpunerea unei nevoi / probleme într-un proiect,
3. Utilizarea instrumentelor de lucru/ tehnologiei specifice fiecărei etape ale proiectului,
4. Gestionarea riscurilor în cadrul unui proiect,
5. Gestionarea resurselor (umane, materiale, financiare) implicate în cadrul unui proiect,
6. Asigurarea unei comunicări eficiente în derularea unui proiect,
7. Transferarea competenţelor dobândite către realizarea de proiecte pedagogice.

In conformitate cu competenţele vizate, la finalul stagiului s-a dorit ca participanţii să fie capabili să:

- Identifice o nevoie/ problemă în organizaţie din care face parte,
- Conceapă un proiect în conformitate cu nevoia identificată,
- Planifice realizarea unui proiect în conformitate cu obiectivele propuse,
- Organizeze activităţile în cadrul proiectului în funcţie de resursele existente,
- Monitorizeze activităţile din proiect în conformitate cu obiectivele propuse utilizând instrumente adecvate etapei
- Evalueze un proiect utilizând instrumente de evaluare adecvate

Conţinuturile propuse pentru realizarea acestor obiective au fost:

Introducere: Definirea proiectului. Elementele. Etapele unui proiect. Instrumentele utilizate.
Prezentarea fisei cadru

Conceptia

Problema. Nevoia. Idee. Instrumente de identificare a nevoilor.
Identificarea nevoii. Grupul tinta. Beneficiarii
Justificarea proiectului. Context
De la idee la obiectiv. Obiective Smart
Conceptualizare. Prezentarea matricei cadru logic
Relevanta si "eligibilitate". Elemente
Risc si esec. Matricea riscurilor

Planificarea proiectului

Echipa de proiect. Rolul in echipa. Organigrama. Stabilirea responsabilitatilor. Fisa postului.
Partenerii

Activitati, sarcini, durate . Tipuri de activitati. Rezultate. Indicatori
Metodologia proiectului. Descriere
Sustenabilitate. Elemente. Continuare
Estimari. Alocarea resurselor. Metoda celor trei puncte. Buget
Planificarea evaluarii. Elaborarea unui instrument de evaluare
Realizarea proiectului
Desfasurarea activitatilor. Monitorizare. Instrumente
Rezolvare de probleme. Gestionarea schimbarilor. Optimizarea
Finalizare
Analiza rezultatelor
Rapoarte. Evaluare. Incheiere
Alte aspecte
Elemente de managementul calitatii
Actorii unui proiect. Comunicarea. Tipuri. Instrumente
Caracteristicile unui proiect bine făcut
Pedagogia de proiect
Proiectul, metoda de instruire
Elemente comune.

Stagiul a debutat cu prezentarea cursului de căte formator si cu un exerciţiu de cunoaştere a participanţilor, în cadrul căruia fiecare cursant s-a prezentat si a completat valiza aşteptărilor. Acest exerciţiu a avut şi un rol de evaluare iniţială. Nivelul de cunoştinţe în domeniul managementului de proiect a a cursanţilor s-a dovedit a fi supraevaluat. Acest aspect a avut ca efect necsitatea redimensionării temporară a unor secvenţe în detrimentul altor conţinuturi, considerate de formator de finețe, de nivel superior al abordarii. Concret, am constatat că majoritatea participanţilor nu au cunoştinţe elementare care vizează proiectul. Din temele propuse, datorită constrângerilor legate de timp, nu au fost abordate aspectele de de estimare a resurselor, de elaborare a bugetului, şi de comunicare în cadrul unui proiect. Iar alte aspecte legate de managementul calităţii, de buget, gestionarea schimbărilor şi optimizare, în general aspectele care descriu realizarea propriu-zisă a proiectului, pedagogia de proiect, au fost abordate doar cu titlu informativ.

Participanţii au primit la începutul stagiului un dosar cu următoarele documente: agenda cursului, testul Belbin, jurnalul formarii, fişa Bingo pentru o comunicare eficient, fişa cadru pentru un proiect, fişa de evaluare a unui proiect, chestionarul pentru evaluarea stagiului, matricea cadru logic.

Le-am propus cursanţilor următoarea provocare: "**Faci parte dintr-o organizatie care a identificat o problema/ nevoie a carei rezolvare implica existenta unei finantari. Pentru a beneficia de finantare trebuie sa depui un proiect (la un finantator). Finantatorul/ Evaluatorul aproba "finantarea" numai daca proiectul va cumula un anumit punctaj in conformitate cu o grila criteriala de evaluare (conditii)".**

Pentru a putea răspunde provocării s-au format 5 grupe/ echipe care, pe parcursul stagiului au avut ca sarcina sa elaboreze un proiect pe care sa-l prezinte colegilor în ultima secvenţă a stagiului. S-au folosit metode de lucru active, cu prepoderenta lucrul in grup.

Cele 5 proiecte abordate au fost:

1. "Copilul de azi, viitorul de mâine" - Claudia Mamularu, Lucian Ghisoiu, Nicoleta Barca, Cristina Cernea – solicitant ONG
2. "Mens sano in copore sano" – Anca Mălaiu, Radu Botoroagă, Anca Jurcă, Oana Bica, Raluca Cioc Solicitant: Consiliul Local

3. „Copii fărăr cazier, viitorul oraşului"– Cecilia Magoş, Lia Cristian, Doina Paul, Dorina Urdea, Florenţa Moldovan. Solicitant: Asociaţie
4. „Mă implic în devenirea copilului meu" – Conţiu Raveca, Crina Bîrsan, Ioana Nicula, Luciana Văsioiu, Felicia Suciu. Solicitant: Asociatia părinţilor
5. „Protejarea mediului, protejarea vieţii" – Oana Luca, Fabiola Rusu, Cândea Valeriu, Claudiu Cismaş- Asociaţie ecologică

În ultima zi de formare fiecare echipă a prezentat în plen proiectul elaborat având ca instrument matricea cadru logic.

Pentru autoevaluarea proiectului participanţii au avut la dispoziţie, încă de la debut, fişa de evaluare.

Din analiza proiectelor prezentate am desprins următoarele concluzii:

1. Aspectul comun tuturor proiectelor elaborate/ schiţate este faptul că justificarea proiectului a fost foarte bine întocmită, şi a cuprins toate elementele necesare. Acest fapt denotă o corectă identificare a problemei şi o cunoaştere a „mediului" proiectului.
2. Grupul ţintă şi beneficiarii au fost corect identifiţi în conformitate cu obiectivul proiectului
3. Pentru fiecare proiect obiectivul a fost corect şi SMART formulat
4. Toate proiectele cuprind elemente de sustenabilitate care însă mai trebuie nuanţate.
5. Încă mai necesită aprofundare noţiunile legate de rezultate, indicatori, exprimarea rezultatelor în funcţie de indicatorii specifici.
6. Descrierea activităţilor este în mare parte în termeni generali, impersonali (se va identifica, ...)
7. Echipele au apreciat bugetul (destul de realist) dar nu au reuşit să-l justifice.
8. Rolul fiecărui membru în echipa de proiect nu a fot descris
9. În cadrul tuturor propunerilor este necesară elaborarea metodologiei proiectului care va avea lement reglator în scrierea proiectului.

Participanţii au completat un chestionar de evaluare a stagiului. Din analiza acestuia s-au desprins următoarele:

1. Aşteptările cursanţilor au fost atinse	Integral 32%	într-o mare măsură 64%		într-o mică măsură 4%	deloc 0%
2. Organizarea stagiului a fost considerată	foarte bună 96 % ,	bună 4 %	satisfăcătoare 0%	nesatisfăcătoare 0%	
3. Alegerea şi utilizarea metodelor de lucru a fost considerată	foarte bună 64 %	bună 36 %	satisfăcătoare 0%	nesatisfăcătoare 0%	
4. Alegerea şi utilizarea metodelor de evaluare a fost considerată	foarte bună 59 %	bună 41 %	satisfăcătoare 0%	nesatisfăcătoare 0%	
5. Cantitatea de noi cunoştinţe dobândite a fost	Foarte mare 60%	satisfăcătoare 40 %	foarte mică 0%	deloc 0%	
6. Rimul cursului a fost considerat	Prea alert ☐ 4,5%	☐ 27%	☐ 64%	☐ 4,5%	☐ prea lent 0%
7. Durata cursului a fost considerată	Prea lungă ☐ 0%	☐ 13,5%	☐ 55%	☐ 4,5%	☐ prea scurtă 27%
8. Materialele prezentate au răspuns nevoilor cursanţilor	În totalitate 43%	într-o mare măsură 52%		într-o mică măsură 5%	deloc 0%
9. Punctele tari ale stagiului	▪ Antrenarea pentru munca în echipă 8				

	▪ Organigrama ▪ Locaţia inspirata ▪ Insuşirea aspectelor esenţiale ale elaborarii unui proiect, întocmirea corectă a unui proiect 3 ▪ Metodele utilizate 3 ▪ Atingerea aşteptărilor ▪ Organizarea şi locaţia 5 ▪ Metodologia ▪ Climat favorabil, ambianţa 2, atmosfera relaxată 2, atmosferă plăcută, Cadrul non-formal ▪ Formatorul: formator cu aptitudini deosebite, pregătirea formatorului 3, profesionalismul formatorului, instruire excelentă 2, deschiderea formtorului, sarcini şi informaţii clare, formatoarea ▪ Comunicare eficientă 2 ▪ Activităţi atractive ▪ Buna organizare a materialelor ▪ Ritm dinamic 3 ▪ Conlucrare, colaborarea 4 ▪ Prezentarea 5 ▪ Fără lacune în înţelegere 2 ▪ Obiectiv realizat, fiecare grup a reuşit să schiţeze un proiect ▪ Materialele folosite ▪ Cazarea şi masa
10. Punctele slabe	▪ Prea scurt 6 ▪ Prea puţine materilae de sprijin ▪ Era necesară prezentarea unui proiect model ▪ Spaţiu neadecvat ▪ Timpul liber pentru a socializa cu participanţii 2 ▪ Afost doar un formator ▪ Trebuia prevăzută şi o vizită la şcoală ▪ s-a presupus că participanţii au cuoştinţe minime în domeniu ▪ gestionarea timpului (multă informaţie în timp scurt) ▪ temele abordate în prezentarea proiectelor nu au fost "compatibile " cu CDI ▪ au rămas probleme nerezolvate

Evaluarea formatorului de către cursanţi

	Da	Parţial	Nu
1. Activitatea formatorului dă impresia unei pregătiri prealabile?	95,5%	4,5%	0%
2. A readaptat activitatea în funcţie de feed back–ul obţinut	95,5%	4,5%	0%
3. Obiectivele cursului au fost clar formulate?	95,5%	4,5%	0%
4. Conţinutul cursului a fost eşalonat pe o structură logică?	91%	9%	

5. A fost luată în considerare experienţa cursanţilor?	54,5%		36%	9,5%
6. Consider că formatorul a gestionat timpul:	foarte bine 64%	bine 36%	satisfăcător 0%	nesatisfăcător 0%
7. Climatul de activitate a fost pozitiv, stimulativ	În totalitate 68%	într-o mare măsură 32%	într-o mică măsură 0%	deloc 0%
8. Limbajul folosit de formator a fost :	Accesibil 77%	accesibil în mare parte 23%	accesibil în mică parte 0%	de neînţeles 0%
9. Formatorul a asigurat toate condiţiile necesare desfăşurării optime a programului de formare	În totalitate 86%	într-o mare măsură 14%	într-o mică măsură 0%	deloc 0%
10. Nivelul de atractivittate la care formatorul a realizat prezentarea cursului	1 ☐ 0%	☐ 0%	☐ 5%	☐ 15%	☐ 5 Maxim 80%
11. Atitudinile dominante ale formatorului (nivelul din 5)	Autoritar 2,94		Democratic 4,36	Permisiv 2,72
12. Rolul jucat de formator	Informator 4,19		Animator 4	Facilitator 4,67
13. Alte informaţii	**Cazare:** super, excelent 4, foarte bune 9, minunat, bună, foarte fain, perfect **Masa**: Super, îndestulătoare, foarte bune 8, mult şi bun, destul de multă, excelentă 4, bună, foarte fain, perfect **Altele**: ▪ Super, ▪ crearea unui grup de lucru, diseminarea informaţiei să fie făcută în teritoriu, o continuitate a cursului pentru aprofundare şi fixare, abordarea altor teme ▪ aşteptăm invitaţia pentru continuarea cursului ▪ păcat că stagiul nu a durat mai mult ▪ Totul a fost peste aşteptări. Orice neconcordanţă în ceea ce priveşte acceptarea părerilor celorlaţi a avut un rezultat pozitiv. Mulţumim ▪ Ce păcat că formarea a durat atât de puţin ▪ Mulţumesc de toate cele oferite ▪ Atmosferă relaxantă, oameni minunaţi ▪ Este necesară o continuare ▪ Prea puţin timp pentru vizitat imprejurimile			

Concluziile formatorului

Am remarcat, în urma lecturării aşteptărilor participanţilor, o dorinţă de perfecţionare şi de implicare viitoare în derularea de proiecte a tuturor celor prezenţi.

Deşi au fost prezentate elementele care definesc o problemă, o nevoie, participantilor le-a fost dificil să se identifice cu o altă organizaţie şi implicit să identifice corect o nevoie a organizaţiei din care făceau parte. A fost mai uşor de identificat problema altora decât cea proprie.

În cazul a trei proiecte problema şi solicitatul au fost modificate de mai multe ori. Acesta poate fi considerat şi un indicator de înregistrare a progresului în dobândirea de competenţe.

În toate cazurile formularea corectă a obiectivului a necesitat mai mult timp decât cel prevăzut. Am evitat oferirea de soluţii şi am facilitat dobândirea de competenţe prin intermediul elementelor de instruire reflexivă insistând asupra rolului de facilitator În ansamblu, această întârziere s-a regăsit în uşurinţa cu care fiecare echipă a completat matricea cadrul logic pentru fiecare proiect. Matricea cadru logic oferă o privire de anamblu asupra proiectului şi este un instrument util în toate etapele proiectului.

Obiectivele care vizau concepţia şi proiectarea au fost realizate (chiar dacă nu toate la nivel superior) în timp ce obiectivele referitoare la realizare şi finalizare au rămas doar la nivel de informare.

Un aspect care m-a „descumpănit" a fost acela al experienţei participanţilor. Am pornit de la premiza (s-a dovedit greşită) că metoda proiectului este cunoscută în rândul cadrelor didactice, având în vedere că participanţii au declarat că au mai participat la cursuri de formare în domeniul proiectelor sau au mai elaborat proiecte de succes.

Pentru facilitatrea dodândirii autonomiei în dezvoltare recomand **formarea în echipă** (în domeniul proiectelor, a comunicării eficiente) cu posibili colaboratori din comunitatea în care se află instituţiile şcolare.

Întocmit la data de 6 ianuarie 2009

Formator
Mihaela Seuşan
profesor metodist la CCD Sibiu,